

**ПОЛТАВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
ІМ. М. В. ОСТРОГРАДСЬКОГО**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ПАНО ім. М. В. Остроградського
від 09.04.2026 № 149-ОД

Директор Віталій ЗЕЛЮК

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які
забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової
середньої освіти (базове предметне навчання)
«НУШ В ДРУГОМУ ЦИКЛІ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ:
МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ»**

Полтава – 2026

Розробники: Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського (ХАЛЕЦЬКА Лілія Леонідівна, методист відділу розвитку суспільних, гуманітарних та мистецьких дисциплін)

Напрямок підвищення кваліфікації:

Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти (ГХЗВ)

Розроблено на основі: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти. Наказ МОН України від 12.10.2022 року № 904 (Тема 2.1. «Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти»)

URL:

https://rada.info/upload/users_files/44950214/201728af13d92460d8ed85c99c33c4c2.pdf

Термін дії програми: 09.04.2026 – 31.12.2030 року.

Рецензенти:

СУЛАСВА Наталія Вікторівна, професор кафедри музики імені Григорія Левченка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, доктор педагогічних наук, професор;

ВОДОЛАЗСЬКА Тетяна Володимирівна, доцент кафедри освітньої політики Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського, кандидат педагогічних наук.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми.

Актуальність освітньої програми «НУШ в другому циклі базової середньої освіти: мистецька освітня галузь» зумовлена потребою системної підготовки педагогічних працівників до впровадження оновленої моделі загальної середньої освіти, що ґрунтується на Концепції «Нова українська школа». Реформа орієнтована на всебічний розвиток особистості учня, формування ключових компетентностей, наскрізних умінь та цінностей і потребує від педагогів глибокого розуміння положень Державного стандарту базової середньої освіти та здатності ефективно реалізовувати його у щоденній практиці.

Освітня програма «НУШ в другому циклі базової середньої освіти: мистецька освітня галузь» розроблена відповідно до чинного законодавства України у сфері освіти, зокрема законів «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», а також Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. В основу програми покладено Державний стандарт базової середньої освіти, Типову програму підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, та Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». При розробленні враховано інші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність закладів освіти, європейський вектор розвитку освіти України, стратегії реформування галузі, новітні наукові розробки та кращі практики в галузі управління освітою й професійного розвитку педагогічних кадрів.

З огляду на це, дана програма спрямована на підтримку вчителів мистецької освітньої галузі у процесі переходу до нового змісту освіти, удосконалення практичних методичних навичок, вдосконалення їхньої діяльності через розвиток професійних компетентностей, впровадження інноваційних підходів в освітній процес, посилення педагогічної автономії та здатності відповідати на виклики сучасної освітньої реальності. Програма враховує завдання з подолання освітніх втрат, що особливо актуально в умовах воєнного стану.

Ця освітня програма є нормативним документом, що визначає профіль навчання, перелік освітніх компонентів та обсяг навчального навантаження в годинах / кредитах ЄКТС, необхідних для її успішного виконання.

Цільова група

вчителі мистецтва закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість)

30 год. (1 кред. ЄКТС).

Особливості реалізації програми: Програма розроблена на основі Теми 2.1. «Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти» Типової програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН України від 12.10.2022 року № 904). Її зміст реалізується в межах чотирьох модулів. Модуль 1. «Нормативно-правове забезпечення викладання мистецтва у другому циклі базової середньої освіти» націлений на опрацювання нормативно-правової бази задля реалізація Концепції НУШ в другому циклі базової середньої освіти і передбачає 4 год. навчання (лекційні). Модуль 2. «Організація освітнього процесу в НУШ: урок мистецтва в другому циклі базової середньої освіти» націлений на опрацювання педагогами сучасних підходів організації освітнього процесу відповідно до вимог НУШ і передбачає 10 год. навчання (1 год. – лекційна, 9 год. – практичної діяльності). Модуль 3. «Методичні аспекти викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» спрямований на підвищення рівня методичної компетентності вчителів шляхом практичного опрацювання 4 тем протягом 14 год. Модуль 4. «Рефлексивно-діагностична діяльність» спрямований на здійснення само-, взаєморефлексії та вихідного контролю (підсумковий тест) і розрахований на 2 академічні години навчального навантаження.

Програма спрямована на розвиток предметно-методичної, організаційної, прогностичної та оцінювально-аналітичної компетентностей учителів, які викладають предмети мистецької освітньої галузі в умовах виконання завдань Концепції Нової української школи.

Форма підвищення кваліфікації
інституційна (дистанційна)

Мета підвищення кваліфікації

Забезпечення неперервного професійного розвитку вчителів мистецтва закладів загальної середньої освіти згідно з Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988; удосконалення компетентностей, необхідних для реалізації Державного стандарту базової середньої освіти у другому циклі навчання.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечити розвиток професійних компетентностей учителів мистецтва;
- поглибити й розширити знання педагогів із тем, що забезпечують якісні зміни в організації навчання та створюють передумови для інноваційних перетворень освітнього простору;

- сприяти опануванню стратегій педагогіки партнерства та методів ефективної комунікації з учнями-підлітками, враховуючи їхні вікові психофізіологічні особливості;
- розкрити потенціал інновацій та сучасних підходів, що можуть бути реалізовані в мистецькій освітній галузі;
- удосконалити вміння моделювати компетентнісно орієнтовані завдання та оцінювати їх, враховуючи особливості мистецької освітньої галузі;
- розкрити потенціал цифрових технологій (у т.ч. ШІ) у навчанні мистецтва та їх можливості для організації освітнього процесу й розвитку в учнів творчості та креативності.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Удосконалення раніше набутих та /або набуття нових компетентностей на виконання трудових функцій відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»:

- А2. Предметно-методична компетентність
- Г1. Прогностична компетентність
- Г2. Організаційна компетентність
- Г3. Оцінювально-аналітична компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Знання й розуміння:

- ключових аспектів впровадження НУШ у базовій школі, цінностей та принципів НУШ, особливостей їх реалізації у викладанні інтегрованого курсу «Мистецтво»;
- сучасних методів та підходів в роботі з учнівством, їхніх ключових характеристик, прикладів сучасних методів: спільних та відмінних рис проблемного й проєктного навчання, умов ефективного перебігу кооперативного навчання;
- стратегій розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості;
- сутності та принципів діяльнісного підходу в навчанні мистецтва та інструментів його реалізації;
- ознак поверхневого і глибинного навчання та їх прояву під час різних видів мистецької діяльності.

Уміння:

- реалізовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ;
- реалізовувати принципи діяльнісного підходу, застосовувати методи навчання та різноманітні інструменти діяльнісного підходу в освітньому процесі;
- реалізовувати зазначені підходи до організації сучасного освітнього процесу в умовах різних форм навчання;
- аналізувати, добирати та застосовувати компетентнісно орієнтовані завдання з мистецтва;

- добирати ефективні методи формування колективної відповідальності, розвитку критичного мислення й когнітивної гнучкості;
- використовувати цифрові інструменти та штучний інтелект для УДН мистецтва;
- створювати рефлексивне навчальне середовище;
- застосовувати діагностичний інструментарій для подолання освітніх втрат;
- дотримуватися принципу авторської свободи проектування, підпорядковуватися принципам вільної інтеграції художньо-естетичної діяльності, діалогу з іншими видами мистецтва, пріоритету формування емоційно-ціннісних відносин, художньо-педагогічної драматургії та відкритості.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- необхідність професійної мобільності й гнучкості;
- усвідомлення компетентнісного потенціалу загальної мистецької освіти, прагнення до організації навчання мистецтва як діяльнісного, практично спрямованого процесу;
- забезпечення цілісності змісту мистецької освіти, охоплюючи різні види мистецтв, жанри та стилі.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Освітня програма використовується з урахуванням особливостей мистецької освітньої галузі.

Система оцінювання передбачає поєднання формувального та підсумкового оцінювання. Формувальне оцінювання має рекомендаційний характер, здійснюється впродовж навчання та включає аналіз активності учасників, виконання практичних завдань і надання зворотного зв'язку.

Навчальні заняття в онлайн-режимі проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення з обов'язковою участю слухачів. Можливе опрацювання педагогами окремих тем в асинхронному режимі з поважних причин, але не більше як 20 % від загальної кількості.

Форми проведення навчальних занять: інтерактивна лекція, практичне заняття, дистанційна консультація.

Оцінювання результатів навчання за Програмою здійснюється за шкалою зараховано/не зараховано на підставі:

- участі здобувачів освіти у всіх запропонованих Програмою видах діяльності; при виконанні практичних завдань необхідно набрати 60 балів (максимальна кількість – 80 балів);
- виконаного здобувачами освіти необхідного мінімуму завдань підсумкового тесту (не менше 75%). Підсумковий тест складається із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, – 20 балів. Прохідний бал – 15.

Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, набравши мінімальну кількість балів (75 з максимальної – 100), отримують сертифікат.

Документ про підвищення кваліфікації: Сертифікат про підвищення кваліфікації.

Вартість: 750 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено опрацювання 9 актуальних тем для вчителя мистецтва НУШ.

Особливістю є перевага практичних занять.

Зміст програми складається з 4 модулів та 9 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, – 20 балів. Прохідний бал – 15. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту: 28. Програми, складає: 30 год, з них: 5 год. – лекційні заняття, 23 год. – практична робота, 2 год. – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Нормативно-правове забезпечення викладання мистецтва у другому циклі базової середньої освіти					
Тема 1.1. Навчання для сталого майбутнього: реалізація в мистецькій освітній галузі.	2				2
Тема 1.2. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення	2				2

знань до розвитку життєвих навичок: реалізація в мистецькій освітній галузі.					
Разом за модулем	4				4
МОДУЛЬ 2. Організація освітнього процесу в НУШ: урок мистецтва в другому циклі базової середньої освіти					
Тема 2.1. Підхід як стратегія навчання, що поєднує в собі методи, форми, прийоми навчання.	1	3			4
Тема 2.2. Проблемне та проєктне навчання в мистецькій освітній галузі.		4			4
Тема 2.3. Кооперативне навчання на уроках мистецтва.		2			2
Разом за модулем	1	9			10
МОДУЛЬ 3. Методичні аспекти викладання інтегрованого курсу «Мистецтво»					
Тема 3.1. Компетентнісно орієнтовані завдання як умова реалізації компетентнісного підходу до навчання мистецтва.		4			4
Тема 3.2. Глибинне навчання. Розвиток критичного		2			2

мислення та когнітивної гнучкості на уроках мистецтва.					
Тема 3.3. STEM-орієнтований підхід до навчання. STEAM-орієнтоване середовище.		4			4
Тема 3.4. Особливості оцінювання навчальних досягнень мистецтва.	3	4			4
Разом за модулем		14			14
МОДУЛЬ 4. Рефлексивно-діагностична діяльність					
4.1. Вихідний контроль. Рефлексія. Залік		2			2
Разом за модулем				2	2
Усього	5	23		2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Нормативно-правове забезпечення викладання мистецтва у другому циклі базової середньої освіти

Тема 1.1. Навчання для сталого майбутнього: реалізація в мистецькій освітній галузі

Поняття «Сталий розвиток». Структура поняття «освіта для сталого розвитку». Методологічні основи освіти сталого розвитку. Цілі сталого розвитку до 2030 року в Україні. Стратегія програми «Сталий розвиток України». Розвиток в Україні третьої стратегічної цілі «Збереження здоров'я»; розвиток в Україні четвертої стратегічної цілі «Збереження якісної освіти».

Місце засад освіти сталого розвитку в реалізації концепції Нової української школи. Засади освіти сталого розвитку в змісті освітніх програм

ЗЗСО. Вітчизняний та зарубіжний досвід у реалізації концептуальних основ сталого розвитку суспільства в галузі освіти в контексті мистецької освітньої галузі.

Тема 1.2. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок: реалізація в мистецькій освітній галузі

Основна цінність НУШ: дитиноцентризм та орієнтація на потреби учня/учениці в освітньому процесі. Ключові принципи НУШ як передумови оновлення методичної системи учителя: новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей; умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно; наскрізний процес виховання, який формує цінності.

Роль учителя мистецтва у формуванні та реалізації нового змісту освіти. Зміна ролі вчителя від традиційного «передавача знань» до організатора, фасилітатора, того, хто забезпечує активну участь учнів. Академічна свобода вчителя, зокрема у визначенні змісту освіти та способів його реалізації, а також у форматі та змісті планування.

МОДУЛЬ 2. Організація освітнього процесу в НУШ: урок мистецтва в другому циклі базової середньої освіти

Тема 2.1. Підхід як стратегія навчання, що поєднує в собі методи, форми, прийоми навчання

Сучасні підходи до навчання в НУШ: мистецька освітня галузь.

Основні характеристики компетентнісного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого, інтегративного, середовищного підходів. Взаємозалежність, взаємодоповнюваність підходів щодо орієнтації сучасного освітнього процесу на особистість; їх реалізація в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання: реалізація в мистецькій освітній галузі.

Результати навчання як центральний елемент планування та визначення освітніх цілей. Вимоги до формулювання результатів навчання: згідно з Державним стандартом; відповідно до таксономії Б. Блума; з урахуванням рекомендацій НАК України.

Ключові правила формулювання результатів навчання. Застосування таксономії Б. Блума для формулювання результатів навчання на різних когнітивних рівнях.

Зв'язок результатів навчання з базовими знаннями Державного стандарту.

Концепція зворотного дизайну навчання як шлях створення навчальної програми.

Тема 2.2. Проблемне та проєктне навчання в мистецькій освітній галузі

Проблемне навчання: сутність, механізм, освітні інструменти.

Проектне навчання: сутність, переваги, планування мистецького проєкту. Види мистецьких проєктів. Практична вправа «Плануємо мистецький проєкт»: за рандомно обраною темою вчителі пропонують форми реалізації, терміни виконання, варіанти діяльності (індивідуальної, парної, групової тощо), визначення видів презентації кінцевого результату.

Спільні й відмінні риси проблемного та проєктного навчання. Навчання на основі запитів.

Рефлексія. Вправа «Мій особистий комфорт».

Тема 2.3. Кооперативне навчання на уроках мистецтва

Переваги кооперативного навчання: активна участь учнів, розвиток soft skills, творчий розвиток. Методи, умови ефективного перебігу, оцінювання групової діяльності учнів.

Стратегії кооперації в класі, формування навичок співпраці на уроках мистецтва. Оцінювання результатів групової діяльності (матриця оцінювання).

МОДУЛЬ 3. Методичні аспекти викладання інтегрованого курсу «Мистецтво»

Тема 3.1. Компетентнісно орієнтовані завдання як умова реалізації компетентнісного підходу до навчання мистецтва

Структура та методичні орієнтири для конструювання компетентнісно орієнтованих завдань з мистецтва. Ключові характеристики сучасних методів навчання: орієнтація на учня/ученицю, навчання на основі діяльності, інтерактивний підхід, різноманітні форми взаємодії учнівства, інтегрований характер (можливість отримати знання з кількох тем, вивчаючи одну), співпраця на рівних умовах.

Специфіка організації освітнього процесу при викладанні предметів мистецької освітньої галузі.

Теорія і практичні кейси використання змішаного навчання. Важливість і переваги для предметів мистецької освітньої галузі. Практичне опрацювання: модель «Ротація станцій», «Музично-візуальний перформанс». Корисні лінки практичних кейсів змішаного навчання.

Стратегії для роботи в кризових умовах: підтримка безперервності навчання, роль мистецької освіти в розвитку емоційного інтелекту, розвиток адаптивності, формування нових підходів до викладання. Методи і підходи для вчителя мистецтва: адаптація до середовища, гнучкість навчальних планів, емоційна підтримка. Практичні приклади. Робота з відеоуроком. Корисні лінки на методики адаптації завдань з мистецтва. Ресурси зі збереження та поширення культурної спадщини для використання на уроках мистецтва.

Конструктор уроку мистецтва.

Коллективна практична робота: планування уроку мистецтва (тема уроку обирається рандомно).

Тема 3.2. Глибинне навчання. Розвиток критичного мислення та когнітивної гнучкості на уроках мистецтва

Глибинне навчання: реалізація в мистецькій освітній галузі. Потенціал мистецтва в розвитку критичного та креативного мислення, емоційного інтелекту, когнітивної гнучкості.

Активні технології загальної мистецької освіти, інструменти залучення учнів до активної творчої діяльності. Практична спрямованість навчання.

Практична вправа: формулювання завдань, які передбачають аналіз, порівняння, узагальнення мистецьких явищ.

Тема 3.3. STEM-орієнтований підхід до навчання. STEAM-орієнтоване середовище

Основні характеристики STEM-підходу: інтеграція, практична спрямованість, критичне мислення та креативність, технологічність.

Переваги використання STEM: підвищення мотивації, розвиток soft skills, адаптація до майбутнього, інклюзивність.

STEAM – STEM, збагачене мистецтвом.

Актуальність застосування ІІІ в освітньому процесі. Думка вчителів, актуалізація досвіду щодо використання ІІІ на уроках мистецтва.

Роль ІІІ у формуванні креативності учнів. ІІІ як виклик щодо традиційних уявлень про творчість. Складнощі та етичні питання. Сбалансована інтеграція. Переваги: автоматизація рутинних завдань, стимулювання нових ідей, допомога в навчанні, миттєвий зворотній зв'язок.

Як ІІІ став частиною творчих професій. Дослідження потенціалу ІІІ.

Цифрові інструменти сучасного вчителя мистецтва в НУШ: корисні лінки. Приклади застосування ІІІ на уроках мистецтва: можливості сервісів Chat gpt, Gemini, Claude, NotebookLm. Створення інтерактивних квестів у сервісі Genially, створення презентацій на Canva.

Claude для вчителя мистецтва (алгоритми написання сценаріїв уроків мистецтва; генерація текстів: вірші, описи, історії мистецтва; створення інструкцій до творчих робіт).

Практична робота на Gemini (створення зображень і ідей для малювання: ескізи, стилі; генерація музичних асоціацій: опис настрою, підбір стилів; допомога у створенні презентацій і планів уроків).

Практична робота: придумування квестів, вікторин, творчих завдань.

Практична робота на Suno AI (згенерувати пісню: з тексту створювати інструментальну музику, обрати стиль (поп, рок, реп тощо)).

Рефлексія: вправа «Yes. No».

Тема 3.4. Особливості оцінювання навчальних досягнень з мистецтва

Особливості застосування формувального та підсумкового оцінювання. Мозковий штурм «Оцінювання». Інструменти для проведення діагностувальної та оцінювальної діяльності з мистецтва (рубрики, чеклисти, бланки самооцінювання тощо).

Способи забезпечення об'єктивності та прозорості оцінювання. Типи завдань відповідно до груп умінь.

Моніторинг навчальних втрат, пошук шляхів їхнього подолання.

Коллективна практична робота: створення рубрикатора (таблиці критеріїв) для оцінювання творчої роботи учнів з мистецтва (проєкту, есе або усного виступу), враховуючи вимоги НУШ; розроблення плану уроку із визначенням груп результатів навчальних досягнень для 3-х рандомно обраних тем з мистецтва.

МОДУЛЬ 4. Рефлексивно-діагностична діяльність

4.1. Вихідний контроль. Рефлексія. Залік

Оцінювання результатів навчання за Програмою здійснюється за шкалою зараховано/не зараховано на підставі:

- участі здобувачів освіти у всіх запропонованих Програмою видах діяльності; при виконанні практичних завдань необхідно набрати 60 балів (максимальна кількість – 80 балів);
- виконаного здобувачами освіти необхідного мінімуму завдань підсумкового тесту (не менше 75%). Підсумковий тест складається із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, – 20 балів. Прохідний бал – 15.

Прохідний бал для отримання заліку – 75 (з максимальної кількості балів – 100).

4.2. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Робота з нормативними документами: пояснити розуміння ролі вчителя мистецтва у формуванні та реалізації нового змісту освіти (зміни ролі вчителя від традиційного «передавача знань» до організатора, фасилітатора, того, хто забезпечує активну участь учнів / академічної свободи вчителя, зокрема у визначенні змісту освіти та способів його реалізації, а також у форматі та змісті планування).
2. Навести приклад формулювання результатів навчання: згідно з Державним стандартом; відповідно до таксономії Б. Блума; з урахуванням рекомендацій НАК України.
3. Практична вправа «Плануємо мистецький проєкт»: за рандомно обраною темою вчителі пропонують форми реалізації, терміни виконання, варіанти діяльності (індивідуальної, парної, групової тощо), визначення видів презентації кінцевого результату.
4. Розробка критеріїв та інструментаріїв для формуального оцінювання з конкретної теми (рубрики, чек-листи, картки самооцінювання).
5. Навести приклади стратегії кооперації в класі, формування навичок співпраці на уроках мистецтва. Оцінювання результатів групової діяльності (розроблення матриці оцінювання).
6. Практичне опрацювання: модель «Ротація станцій», «Музично-візуальний перформанс».

7. Створення рекомендацій корисних лінків з практичними кейсами до уроків мистецтва для змішаного навчання.
8. Практична вправа: формулювання завдань, які передбачають аналіз, порівняння, узагальнення мистецьких явищ, що забезпечує глибинному навчанню, сприяє розвитку критичного та креативного мислення, емоційного інтелекту, когнітивної гнучкості.
9. Розробка методичних матеріалів (створення плану / конспекту / сценарію уроку мистецтва; написання алгоритму дій або інструкцій до обраного виду діяльності учнів на уроці мистецтва).
10. Рефлексія.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>
2. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 №800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
3. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України : Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#>
4. Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1120729-24#Text>
5. Про затвердження концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025- 2030 роки: Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.08.2025 №1163. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-kontseptualnykh-zasad-osvitnikh-haluzei-ta-dorozhnoi-karty-realizatsii-kontseptualnykh-zasad-osvitnikh-haluzei-na-2025-2030-roky>
6. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 №1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
7. Про затвердження Рекомендацій слухань у Комітеті на тему «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання» : рішення Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій від 07.06.2025 №122. URL: <https://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/38605.pdf>
8. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1093729-24#Text>

9. Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році : лист Міністерства освіти і науки України від 13.08.2025 №1/16828-25. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-instruktyvno-metodychni-rekomendatsii-shchodo-vykladannia-navchalnykh-predmetiv-intehrovanykh-kursiv-u-zakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity-u-navchalnomu-rotsi>
10. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
11. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 №463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
12. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

Основна література

1. Модельні навчальні програми 5-9 клас НУШ: мистецька освітня галузь. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
2. Методичні рекомендації щодо розроблення навчальної / навчальної програми з предметів та інтегрованих курсів. Державна служба якості освіти України. Київ, 2025. 28 с. URL: <https://vector.ued.gov.ua/uk/redirect-faq/>
3. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
4. 7 кроків до здорового медіаспоживання під час війни. Посібник для вчителя / О. Вознесенська, Н. Дятел, Л. Найдьонова, О. Тараненко, Н. Умеренкова. [Електронний ресурс] // IREX в Україні. 2024. 147 с.
5. Як оцінювати в Новій українській школі: мистецька освітня галузь. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/956/95604/Mistecka_osvitnya_galuz.pdf
6. Мистецтво та освіта. Журнал. URL: <https://artedu.com.ua/index.php/adm>

Додаткова література

1. Агейкіна-Старченко Т. В. Професійна компетентність вчителів мистецьких дисциплін : навчально-метод. посіб. / Т.В. Агейкіна-Старченко; заг. ред. В.І. Ковальчука. Вінниця : «Нілан-ЛТД», 2010. – 160 с.
2. Водолазська Т. В. Освітнє середовище як «третій учитель» / Т.В. Водолазська / Імідж сучасного педагога № 4 (181), 2018. С. 10-12.
3. Гусак В. М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. URL: <http://conf.zipro.net.ua/?p=79>
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.

5. Кові Шон. Сім звичок високоефективних підлітків / Шон Кові; перекл. з англ. Ростислав Паранько. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. 250 с.
6. Комаровська О. А. Мистецька освіта : глибина й багатогранність / О.А. Комаровська // Мистецтво та освіта, 2016. № 1. С. 6-9.
7. Краснова Н. М. Види візуалізації музичних образів / Краснова Н. М. // Мистецтво та освіта, 2017. № 1 (83). С. 43-47.
8. Козира В. М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі. Тернопіль : ТОКІППО, 2017. 60 с.
9. Мальована О. І. Розвиток компетентностей – вимога сьогодення / Мальована О. І. // Управління школою, 2018. № 10-12 (562-564). С. 2-10.
10. Масол Л. Впровадження компетентнісного підходу до змісту загальної мистецької освіти: аналіз державних стандартів // Мистецтво та освіта, 2014. № 4 (74). С. 2-7.
11. Організатору інноваційної діяльності в закладах загальної середньої освіти: Електронний навчально-методичний посібник / За заг. ред. С. В. Кириленко, І. Н. Євтушенко. Київ. 2025. 438с.
12. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с.
13. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ, 2014. 280 с.
14. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів. Київ : Освіта, 2020. 192 с.
15. Проєктування відкритого освітнього середовища з елементами штучного інтелекту для професійного розвитку вчителів : методичний посібник / Барладим В. М., Бруяка А. В., Бугаєнко М. А., Гриб'юк О. О., Коваленко В. В., Мар'єнко М. В., Осадчий В. В., Семеріков С. О., Тукало С. М., Шишкіна М. П., Яцишин А. В. / За ред. М. П. Шишкіної, В. В. Коваленко. Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 196 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746977/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202025%20%283%29.pdf>
15. Серкова Н. А. Інноваційні форми роботи з учнями на уроках мистецтва / Сєбкова Н. А. // Мистецтво в школі, 2018. № 9 (117). С. 25-29.
17. Соломаха С. Простір культури – середовище формування світогляду особистості / Світлана Соломаха // Мистецтво та освіта, 2015. № 4 (78). С. 6-9.
18. Стасенко В. Г. Крокуємо від традиційної школи до НУШ (тезаурус) / Стасенко В. Г., Фоменко О. А., Волканова В. В. // Управління школою, 2018. № 31-33 (583-585) листопад. С. 2-43.
19. Soft skills для розвитку дитини: емоційний інтелект, комунікація та медіаграмотність. Медіа альбом для наймолодших / Ю.М. Зоря, Н. М. Степанова/ За редакцією О. В. Волошенюк. Ілюст. А. О. Павленко : Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2021. 42 с.
20. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання : метод. посіб. / Л. М. Масол. Харків : «Друкарня Мадрид», 2015. 178 с. : іл.

21. Як інтегрувати медіаграмотність у будь-який предмет. Збірник вправ та ідей для вчителів / Г. Асманська, М. Дашко, М. Дорош, Г. Новицька, І. Палько, О. Розумієнко, О. Усенко. 153 с. URL : <https://znayshov.com/FR/47784/1113.pdf>